

Repertoriumnummer
Datum van uitspraak 11 mei 2020
Rolnummer 19/2702/A

Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Eindvonnis op
tegenspraak

NEDERLANDSTALIGE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG BRUSSEL

EV

VONNIS

3de KAMER
burgerlijke zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

IN DE ZAAK VAN

De heer **M. A.**, met woonplaats te Malta, [adres], maar keuze van woonplaats doend op het kantoor van zijn advocaat, [adres – België],

Eisende partij op hoofdeis,

Verwerende partij op tegeneis,

Vertegenwoordigd door mr. [naam], advocaat met kantoor te [adres – België].

TEGEN

Mevrouw **L. R.**, van Nederlandse nationaliteit, met woonplaats te Nederland, [adres]

Verwerende partij op hoofdeis,

Eisende partij op tegeneis,

Vertegenwoordigd door mr.[naam], advocaat met kantoor te [adres].

* * *

I. PROCEDURE

1.

De rechtbank heeft kennis genomen van de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder van:

- De dagvaarding, op verzoek van de heer A. betekend aan mevrouw R. op 9 augustus 2019,
- De “besluiten” en “aanvullende besluiten”, voor de heer A. respectievelijk ter griffie neergelegd op 18 december 2019 en 11 maart 2020,
- De “aanvullende besluiten”, voor mevrouw R. neergelegd ter griffie op 6 april 2020,
- Het stukkenbundel (14 stukken), voor mevrouw R. neergelegd ter griffie op 16 januari 2020 en 14 april 2020,
- Het stukkenbundel (13 stukken), voor de heer A. neergelegd ter griffie op 17 april 2020.

2.

In het kader van de maatregelen die werden genomen ter bestrijding van de verspreiding van de Covid-19-ziekte, werden nieuwe procedureregels uitgevaardigd voor de behandeling van de vastgestelde zaken. Het betreft het Koninklijk Besluit nr. 2 met betrekking tot de verlenging van de verjaringstermijnen en de andere termijnen om in rechte te treden, alsmede de verlenging van de termijnen van de rechtspleging en de schriftelijke behandeling voor de hoven en rechtbanken van 9 april 2020.

Deze zaak werd behandeld in overeenstemming met genoemd KB, voor zover praktisch werkbaar.

De rechtbank vroeg per mail van 14 april 2020 aan partijen aan welke behandelingswijze zij de voorkeur gaven.

3.

Mevrouw R. uitte bij mail van diezelfde datum haar akkoord met een schriftelijke inberaadname.

De heer A. gaf bij mail van 14 april 2020 en brief die op 15 april 2020 elektronisch ter griffie werd neergelegd aan dat hij een uitstel van de zaak verkiest aangezien hij nog een bijkomend stuk wenst bij te brengen (het certificaat, bedoeld in artikel 53 van de EU-verordening nr. 1215/2012 van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, aangaande de Nederlandse beslissing waarbij het litigieuze onroerend goed aan de heer A. werd toebedeeld).

4.

De argumenten die de heer A. aanvoert voor een niet-schriftelijke behandeling kunnen niet overtuigen. Enerzijds beroept hij zich op niet-toepasselijke regelgeving (de genoemde Verordening nr. 1215/2012 – die niet van toepassing is op de erkenning van rechterlijke beslissingen inzake huwelijksvermogensrechtelijke kwesties), anderzijds is het loutere gegeven dat een betwisting niet vaak voorkomt op zich geen reden die een nood aan een mondelinge behandeling meebrengt.

Ook na de bedenkingen van de rechtbank inzake het gebrek aan internationaalprivaatrechtelijke inkadering van hun wederzijdse vorderingen – bedenkingen die voorafgaand aan de oorspronkelijke rechtsdag van 17 februari 2020 werden meegedeeld en waarna partijen om bijkomende conclusietermijnen verzochten – maken de partijen nog steeds geen correcte internationaalprivaatrechtelijke analyse van de zaak. Bijgevolg beslist de rechtbank de zaak in beraad te nemen op grond van wat de partijen hebben voorgelegd, teneinde het geschil definitief te beslechten, dan wel, voor zover nodig, de vragen die onbeantwoord blijven en waarover de partijen nog standpunt moeten innemen beter te kaderen en specifieker te omschrijven.

5.

Geen van de partijen uiten er bezwaar tegen dat alle neergelegde stukken en conclusies in de beoordeling worden betrokken en blijken aldus eventuele afwijkingen van de conclusietermijnen in akkoord te aanvaarden.

6.

Het dossier van de rechtspleging bevatte op 17 april 2020 alle conclusies en overtuigingsstukken van de partijen. De contouren van het debat liggen daardoor – mede gelet op de afwezigheid van pleidooien en nood aan een mondelinge opheldering – definitief vast, zodat er geen reden is de debatten niet te sluiten of de zaak niet in beraad te nemen.

Bijgevolg beslist de rechtbank, teneinde nutteloos tijdverlies te vermijden, ambtshalve de debatten te sluiten en de zaak in beraad te nemen op datum van de rechtsdag, 20 april 2020 (in afwijking van artikel 2, §5, van het KB nr. 2).

7.

De procedure verliep met inachtneming van de toepasselijke bepalingen van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

II. FEITEN

1.

Op basis van de door partijen bijgebrachte stukken en conclusies kunnen de relevante feiten die ten grondslag liggen aan het geschil in deze zaak als volgt worden samengevat.

2.

De heer A. en mevrouw R. hebben beiden de Nederlandse nationaliteit, mevrouw R. heeft ook de Italiaanse nationaliteit. De heer A. woont momenteel in Malta, mevrouw R. in Nederland.

3.

Zij huwden op 25 juli 2006 te Nederland en stelden op 18 juli 2006 een huwelijkscontract op waarbij zij overeenkwamen elke gemeenschap van goederen in beginsel uit te sluiten. Zij onderwierpen hun huwelijksvermogensrechtelijke verhouding aan het Nederlandse recht.

Op 18 juli 2008 kochten ze een onroerend goed, gelegen te [adres – België], waarbij werd bepaald dat elk voor de helft mede-eigenaar werd.

4.

Bij beschikking van 16 augustus 2011 sprak de rechtbank te 's Gravenhage de echtscheiding tussen partijen uit. Tevens werd uitspraak gedaan over de alimentatievordering van mevrouw R. en over de huwelijksvermogensrechtelijke betwistingen. Wat die laatste betreft, werd beslist dat die onderworpen zijn aan Nederlands recht, dat de uitsluiting van een gemeenschap van goederen tussen partijen geldig was en dat het enige gemeenschappelijk goed – het onroerend goed te Brussel – werd toebedeeld aan de heer A.. Die laatste diende ingevolge die toebedeling een vergoeding aan mevrouw R. te betalen ten belope van de helft van: de geschatte waarde van het goed – € 1.042.944,00 (een aan de heer A. verschuldigde compensatie voor zijn meer-investeringen).

5.

Zowel mevrouw R. als de heer A. bestreden een aantal beslissingen van de eerste rechter.

In hoger beroep bevestigde het Gerechtshof 's Gravenhage bij beschikking van 22 augustus 2012 de toewijzing van de woning aan de heer A.. Voor de waardebepaling ervan, besliste het Hof dat iedere partij een makelaar zou aanstellen, die een derde deskundige zouden aanwijzen teneinde de waarde van het goed tegensprekelijk te bepalen.

Bij beschikking van 5 juni 2013 legde het Hof de vergoeding vast die de heer A. aan mevrouw R. verschuldigd was in ruil voor het verwerven van de volle en volledige eigendom van het onroerend goed te 1200 Brussel. Het Hof stelde vast dat het goed werd geschat op € 865.000,00,

vernietigde de beslissing van de eerste rechter dat € 1.042.944,00 in mindering moest worden gebracht ten voordele van de heer A. en besliste derhalve dat de heer A. € 432.500,00 verschuldigd was aan mevrouw R.

6.

De heer A. startte in Nederland een nieuwe procedure aangaande de waardebeoordeling en vergoedingsplicht betreffende het onroerend goed te Brussel.

Bij arrest van 6 december 2016 wees het Gerechtshof Den Haag de vordering van de heer A. af op grond van het gezag van gewijsde van de hierboven genoemde, voorgaande beslissingen. In dat arrest werd ook vastgesteld dat de heer A. geen cassatieberoep instelde tegen de beslissingen van het Gerechtshof van 22 augustus 2012 en 5 juni 2013.

7.

De heer A. heeft ter verzekering van de betaling van de bij genoemde beschikking van 5 februari 2013 vastgelegde som, op 17 december 2015, € 435.000 gestort op de derdenrekening van een notaris (zie zijn stuk 7).

Vervolgens nodigde de heer A. mevrouw R. uit om een akte van overdracht van haar helft van het onroerend goed aan de heer A. te tekenen bij een Belgische notaris (brieven van 1 februari en 26 maart 2019, stukken 5 en 6 van de heer A.) – uitnodiging waarop zij blijkbaar niet reageerde.

8.

Bijgevolg ging de heer A. over tot dagvaarding van mevrouw R. teneinde haar te bewegen tot medewerking aan het verlijden van een authentieke akte betreffende het onroerend goed te Brussel door een Belgische notaris. Het uiteindelijke doel is publicatie van de actuele eigendomstoestand van dat goed.

III. VORDERINGEN

1.

De heer A. formuleert volgende vordering:

“Mevrouw R. veroordelen tot medewerking aan het verlijden van de notariële akte, met name het ondertekenen van de akte tot overdracht van haar deel in het pand gelegen te [adres – België] aan de Heer M. A..

Voor recht te zeggen dat, bij gebreke aan medewerking van Mevrouw R. aan het verlijden van de notariële akte binnen de 30 dagen na daartoe te zijn uitgenodigd door de instrumenterende

notaris, het tussen te komen vonnis zal gelden als titel die aangewend kan worden voor de overschrijving van de toedeling van het voormelde onroerende goed aan de Heer M. A. in toepassing van artikel 1, tweede lid Hyp. W.”

Voorts vraagt hij de tegenvorderingen van mevrouw R. ongegrond te verklaren, haar te veroordelen tot de gerechtskosten, waaronder een rechtsplegingsvergoeding van € 1.440,00, en het vonnis uitvoerbaar te verklaren bij voorraad met uitsluiting van borgstelling en/of kantonnement.

2.

Mevrouw R. formuleert volgende vordering:

“Rechtsdoend op hoofdeis,

Deze onontvankelijk en ongegrond te verklaren, dienvolgens eiser in hoofdeis te veroordelen tot de kosten van de procedure, langs de zijde van conluante begroot op de rechtsplegingsvergoeding.

Rechtsdoend op de tegeneis

Te zeggen dat de Belgische rechtbanken niet bevoegd zijn kennis te nemen van het geschil, de kosten van de procedure ten laste van eiser, langs de zijde van conluante begroot op de rechtsplegingsvergoeding.

Minstens te zeggen dat de rechtbank van eerste aanleg niet bevoegd is, de kosten van de procedure ten laste van eiser, langs de zijde van conluante begroot op de rechtsplegingsvergoeding.”

Voorts vraagt ze:

“Ondergeschikt

Voorafgaand, en alvorens verder recht te doen, een gerechtsdeskundige aan te stellen gelast met de waardebepaling van het onroerend goed gelegen te [adres – België] 158 en bepaling van de huurwaarde sedert datum van de echtscheiding op 16.08.2011;

Vervolgens verweerder te veroordelen tot betaling van de helft van de getaxeerde waarde aan conluante en betaling van een bezettingsvergoeding vanaf 16.08.2011 tot datum van betaling.

Nog meer ondergeschikt

Wanneer verweerder niet zou veroordeeld worden tot medewerking aan een nieuwe taxatie van het onroerend goed, te zeggen dat de toebedeling van de helft van de voormelde woning slechts aan verweerder kan gebeuren mits betaling aan conluante van een overbedelingssom ad € 432.500,00 te vermeerderen met de wettelijke rente volgens nederlands recht vanaf 5 juni 2013 tot datum van betaling en meer de te bepalen bezettingsvergoeding vanaf 16.08.2011 en mits betaling van de resterende achterstallige partneralimentatie ad €

*42.107,11 inclusief wettelijke rente tot datum van betaling en mits teruggave van de sieraden van concludante, minstens betaling de tegenwaarde ad € 65.000,00.
Verweerder in tegeneis te veroordelen tot betaling van de kosten van de procedure, langs de zijde van concludante begroot op de rechtsplegingsvergoeding.”*

IV. BEOORDELING

A. Voorafgaand: kwalificatie van de deelvragen

1.

Partijen zijn gehuwd en gescheiden te Nederland. Wegens hun echtscheiding moest de vermogensrechtelijke verhouding die tijdens het huwelijk bestond worden ontbonden. Dat laatste gebeurde door de Nederlandse rechtbanken – in eerste aanleg bij beslissing van 16 augustus 2011, in hoger beroep in de beschikkingen van 22 augustus 2012 en 5 juni 2013 – waarbij het Nederlandse recht inzake het huwelijksvermogensrecht werd toegepast.

De door de Nederlandse rechtbanken gevelde beslissing die in deze zaak centraal staat, is de verdeling van het onroerend goed te Brussel tussen beide echtgenoten. Die verdeling omvat zowel de aanduiding wie de zakelijke rechten op het goed zal krijgen/behouden als de vergoeding die de verkrijger van de zakelijke rechten aan de andere partij verschuldigd is.

Uit de Nederlandse beslissingen blijkt dat partijen geen betwisting hebben gevoerd over de eerste vraag: de toewijzing van het eigendomsrecht over de gehele woning aan de heer A. stuitte niet op weerstand van mevrouw R.. Partijen twistten wel over de vergoeding die de heer A. – ingevolge de daaruit voortvloeiende overname van het eigendomsrecht van mevrouw R. over de helft van de woning – aan mevrouw R. verschuldigd was. Ook dat punt werd uiteindelijk door het Gerechtshof Den Haag beslecht.

2.

De vordering van de heer A. in deze zaak beoogt nu om de door de Nederlandse rechtbanken bevolen toewijzing van het gehele onroerend goed aan hem verder te materialiseren en effectueren door de overdracht door mevrouw R. van haar helft van de woning aan hem te laten vastleggen in een notariële authentieke akte of een (vervangend) vonnis van deze rechtbank.

Enkel de overdracht van het eigendomsrecht van mevrouw R. aan hem legt hij middels zijn vordering aan deze rechtbank voor.

De beslissing van de Nederlandse rechter inzake de (modaliteiten van de) verdeling van het onroerend goed stelt hij niet opnieuw in vraag. Mevrouw R. van haar kant betwist op dat vlak de toebedeling van de woning aan de heer A. (wat haar plicht tot overdracht van haar eigendomsrecht inhoudt) niet, maar enkel de vergoeding die de heer A. haar daarvoor moet betalen.

3.

Voor de verdere discussie in deze zaak is het van belang dat een onderscheid wordt gemaakt tussen het geschil en de beslissing inzake *de verdeling* van het onroerend goed enerzijds en de kwestie van de uiteindelijke *vestiging van het eigendomsrecht* op dat onroerend goed anderzijds.

Het eerste aspect – de verdeling: de bepaling wie de zakelijke rechten verwerft en welke betalingsverbintenissen partijen ten opzichte van elkaar hebben – is een huwelijksvermogensrechtelijke kwestie, nu het gaat om het toebedelen en verrekenen van de vermogensbestanddelen tussen ex-echtgenoten op basis van en beïnvloed door hun tot dan toe bestaande huwelijkse band.

Het tweede aspect daarentegen is een gevolgvraag die voortvloeit uit de (beslechte) huwelijksvermogensrechtelijke kwestie, met name hoe de zakelijke rechten uiteindelijk effectief worden overgedragen/gevestigd. Die kwestie is niet langer van huwelijksvermogensrechtelijke aard, maar betreft een zuiver zakenrechtelijk aspect: wat is er nodig om effectief titularis te worden van een zakelijk recht op een onroerend goed. Dat de oorspronkelijke reden waarom dat zakelijk recht aan de betrokken titularis moet toekomen de huwelijksvermogensrechtelijke verhouding is, doet daaraan geen afbreuk. Die oorsprong van overdracht is vastgelegd bij de huwelijksvermogensrechtelijke *verdeling*, maar die huwelijksvermogensrechtelijke verdeling bepaalt niet *de zakenrechtelijke voorwaarden* waaronder een persoon effectief als titularis van het bij de verdeling toegekende zakelijk recht kan/moet beschouwd worden, noch onder welke voorwaarden dat zakelijk recht aan derden kan worden tegengeworpen. Zowel de vraag hoe een zakelijk recht uiteindelijk gevestigd of overgedragen wordt, als de tegenwerpelijkheid van een zakelijk recht zijn zuiver zakenrechtelijke kwesties – ongeacht de voorgeschiedenis of context.

Een volledige afhandeling van de vermogensrechtelijke scheiding kan aldus twee stappen vereisen:

- de vastlegging van de huwelijksvermogensrechtelijke verdeling en verbintenissen
- de effectieve vestiging of verwerving van de zakelijke rechten

4.

Aangezien het om twee verschillende aspecten gaat, met een eigen kwalificatie – ook binnen het internationaal privaatrecht – is het mogelijk dat beide onder toepassing van een ander recht vallen.

Dat is in deze zaak het geval: de huwelijksvermogensrechtelijke betwistingen vallen onder toepassing van het Nederlandse recht (zoals met gezag van gewijsde vastgesteld door de Nederlandse rechtbanken), maar het onroerend goed te 1200 Brussel ligt in België, zodat de zakenrechtelijke aspecten ervan geregeld worden door het Belgische recht (artikel 87, §1, van het Wetboek Internationaal Privaatrecht).

5.

Op het vlak van de eigendomsoverdracht naar aanleiding van een (huwelijksvermogensrechtelijke) verdeling, is er een verschil tussen het Nederlandse en Belgische recht.

6.

Naar Nederlands recht brengt de rechterlijke verdelingsbeslissing (artikel 189, 2de, j° artikel 185 van Boek 3 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek) niet automatisch een overdracht van het eigendomsrecht mee aangezien voor de overgang van het toebedeelde goed is vereist dat er een levering volgt (artikel 186 van Boek 3 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek). Een levering van een onroerend goed vereist een door de partijen opgemaakte notariële akte, gevolgd door de inschrijving van die akte in de daartoe bestemde openbare registers (artikel 89, 1ste, van Boek 3 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek).

De overdracht van het eigendomsrecht – onderdeel van het zakenrechtelijk statuut van een goed – is aldus aan essentiële door de partijen te stellen handelingen en na te leven vormvereisten gebonden: het opmaken van een notariële akte en de publicatie ervan. Een loutere beslissing van verdeling (ongeacht binnen welk kader tot die verdeling wordt beslist) heeft aldus op zich geen eigendomsoverdragend of –verschuivend effect volgens het Nederlandse zakenrecht.

7.

In het Belgische recht wordt het eigendomsrecht op een goed in beginsel overgedragen door overeenstemming tussen partijen wat betreft het voorwerp van eigendomsoverdracht en de ervoor te betalen prijs. De eigendomsoverdracht wordt door de rechtshandeling gerealiseerd, ongeacht het gebruikte instrumentum en onafhankelijk van enige publiciteit.

Bij een verdeling van een onverdeeld goed is het eveneens de verdelingsbeslissing die op zich de verandering in de structuur van de eigendomsrechten op het goed meebrengt, ongeacht wat de reden is voor de verdeling of wat de regelen zijn die op de verdeling werden toegepast (zie in dat verband artikel 883 van het Burgerlijk Wetboek, dat niet beperkt is tot de verdeling van

nalatenschappen, maar zich ook uitstrekt tot andere verdelingen (zie artikel 577-2, §8, van het Burgerlijk Wetboek)), ongeacht op welke wijze de verdeling gebeurt (minnelijk of gerechtelijk) en onafhankelijk van enige publicatie.

8.

Toegepast op de gegevens in deze zaak – en in de veronderstelling dat de Nederlandse beslissingen uitwerking krijgen in België – ligt een situatie voor waarin in Nederland een verdeling werd vastgelegd op basis van het huwelijksvermogensrecht ten aanzien van een onroerend goed dat in België is gelegen.

Het zakenrechtelijke gevolg van die verdeling (de vraag wie, vanaf wanneer en hoe titularis is geworden van het eigendomsrecht) betreft een zakenrechtelijke kwestie, waarvoor moet worden aangeknoopt bij de ligging van het onroerend goed (artikel 87 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht) – bijgevolg het Belgische recht. Het Belgische zakenrecht bepaalt aldus welke gevolgen de Nederlandse huwelijksvermogensrechtelijke beslissingen hebben aangaande de zakenrechtelijke toestand van de woning te [stad – België].

9.

Bij het onderzoek van de bevoegdheid, van de ontvankelijkheid evenals van de gegrondheid van de vordering van de heer A. moet telkens rekening gehouden worden met die verhouding.

B. (Internationale) bevoegdheid hoofdeis

1.

Mevrouw R. vraagt in hoofddorde de vordering van de heer A. onontvankelijk én ongegrond te verklaren en stelt vervolgens – volgens haar bij wijze van tegeneis – dat deze rechtbank niet bevoegd is om er uitspraak over te doen.

2.

Een dergelijk verweer kan onmogelijk ingewilligd worden: als de vordering onontvankelijk wordt verklaard, kan er geen uitspraak worden gedaan over de gegrondheid; als deze rechtbank niet bevoegd is, kan zij geen uitspraak doen over de ontvankelijkheid, noch over de gegrondheid. Ten slotte is de bewering dat de rechtbank niet bevoegd is om uitspraak te doen over de hoofdvordering geen tegenvordering, maar slechts een exceptie van onbevoegdheid aangaande de hoofdvordering.

Het verweer van mevrouw R. moet dan ook in die zin worden begrepen dat zij de bevoegdheid van deze rechtbank aangaande de hoofdvordering betwist, ondergeschikt meent dat die vordering onontvankelijk is en, nog meer ondergeschikt, dat de vordering ongegrond is.

3.

Het voorwerp van de vordering van de heer A. – zoals door hem geformuleerd – is mevrouw R. te verplichten mee te werken aan het verlijden van een authentieke akte door een Belgische notaris aangaande een onroerend goed dat gelegen is te Sint-Lambrechts-Woluwe – onroerend goed dat aan de heer A. werd toebedeeld bij de vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen dat tussen partijen bestond, zoals beslist door de rechtbank te 's Gravenhage bij vonnis van 16 augustus 2011 en vervolgens bevestigd door het Gerechtshof 's Gravenhage bij beslissingen van 22 augustus 2012 en 5 juni 2013.

De genoemde toebedeling binnen het in Nederland beslechte geschil aangaande de huwelijksvermogensrechtelijke afwikkeling na echtscheiding tussen partijen, wordt in deze procedure niet meer in vraag gesteld.

Het enige en eigenlijke voorwerp van de hoofdvordering in deze zaak is dan ook het realiseren van de uit die verdelingsbeslissing voortvloeiende 'eigendomsoverdracht' evenals de publiciteit ervan – door overschrijving op het bevoegde kantoor van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (voorheen: hypotheekkantoor) in overeenstemming met artikel 1 van de Hypotheekwet.

4.

Het voorwerp van discussie is aldus enkel de vraag welke handelingen er (nog) nodig zijn om de overdracht of vestiging van zakelijke rechten tot stand te brengen en hoe publiciteit kan worden verleend aan de nieuwe eigendomstoestand betreffende het onroerend goed.

Beide elementen moeten, zoals al gezegd, op internationaal privaatrechtelijk vlak gekwalificeerd worden als zakenrechtelijke betwistingen, zodat voor het bepalen van de internationale bevoegdheid de bepalingen van internationale bevoegdheid inzake zakenrechtelijke betwistingen van toepassing zijn.

Dat vindt onder meer bevestiging in de rechtspraak van het Hof van Justitie aangaande artikel 16, 1°, van het Verdrag van 27 september 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, waarbij het Hof van Justitie rechtsvorderingen die betrekking hebben op onroerende goederen omschreef als:

“rechtsvorderingen die ertoe strekken de omvang, de hoedanigheid, de eigendom of het bezit van een onroerend goed of het bestaan van andere zakelijke rechten op dit onroerend goed vast te stellen en om de rechthebbenden de bescherming van de aan hun titel verbonden bevoegdheden te verzekeren”

(Hof van Justitie, arrest van 10 januari 1990, nr. C-115/88)

Welnu, de eis medewerking te verlenen aan een effectieve vestiging of overdracht van eigendomsrechten, betreft een vordering inzake de omvang van een zakelijk recht of de eigendomsrechten op een onroerend goed.

De publicatie van zakelijke rechten op een onroerend goed beoogt voorts de bescherming van de 'bevoegdheden' en rechten van de titularissen van die zakelijke rechten. Het Hof van Justitie heeft al expliciet beslist dat een vordering tot doorhaling van een publicatie betreffende het eigendomsrecht valt onder de genoemde exclusieve bevoegdheidsregel (nu vervat in artikel 24, 1°, van de EU-verordening nr. 1215/2012 van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken: Hof van Justitie, arrest nr. C-417/15 van 16 november 2016). De vordering in deze zaak betreft een gelijkaardige publiciteitskwestie en wordt onmiskenbaar door die regel beheerst.

Het feit dat de 'eigendomsoverdracht' die de nood tot publicatie uitlokt of meebrengt, voortvloeit uit een (niet-bestreden) beslissing inzake het huwelijksvermogensrecht, verandert dat niet – de aard van de (beperkte) betwisting inzake het gevolg dat moet worden gegeven aan de huwelijksvermogensrechtelijke verdelingsbeslissing, blijft zakenrechtelijk.

Een bevestiging voor die autonome zakenrechtelijke kwalificatie van het beperkte hoofdgeschil in deze zaak, is te vinden in artikel 1, 2de, h), van de EU-Verordening nr. 1103/2016 van 24 juni 2016 tot uitvoering van de nauwere samenwerking op het gebied van de bevoegdheid, het toepasselijke recht en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen op het gebied van huwelijksvermogensstelsels, waar uit het toepassingsgebied van de huwelijksvermogensrechtelijke kwesties wordt gesloten: *“de inschrijving van rechten op onroerende en roerende zaken in een register, met inbegrip van de wettelijke voorschriften voor de inschrijving en de rechtsgevolgen van de inschrijving of van het achterwege blijven daarvan”* (zie ook overweging 27, voorafgaand aan de Verordening).

5.

Bijgevolg moet nagegaan worden of deze rechtbank bevoegd is voor een zakenrechtelijke betwisting inzake het onroerend goed te [stad – België].

Op internationaal vlak wordt de bevoegdheid geregeld door artikel 24, 1°, van de genoemde EU-verordening nr. 1215/2012. De exclusieve bevoegdheid ligt bij de rechter van de plaats van de ligging van het onroerend goed.

Op intern-Belgisch vlak is er een parallelle regel wat de territoriale bevoegdheid betreft (artikel 629, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek).

6.

Nu het onroerend goed in kwestie gelegen is te 1200 Brussel, is deze rechtbank zowel internationaal als territoriaal bevoegd om te oordelen over het voorgelegde zakenrechtelijke geschil.

7.

Mevrouw R. voert ook nog aan dat de vordering in feite een uitvoeringskwestie van de Nederlandse rechterlijke beslissing van 5 juni 2013 betreft en dat bijgevolg enkel de beslagrechter en niet de rechtbank van eerste aanleg bevoegd is.

8.

In de eerste plaats is ook de beslagrechter lid van de rechtbank van eerste aanleg, zodat het aangevoerde argument geen bevoegdheidskwestie betreft maar hoogstens een verdelingsincident.

Vooraf evenwel, is het huidige geschil geen uitvoeringskwestie, nu de Nederlandse huwelijksvermogensrechtelijke beslissing enkel een beslissing van toewijzing is maar op zich geen bevel tot handelen oplegt aan mevrouw R. die gedwongen ten uitvoer gelegd zou kunnen worden. De handelingsplicht die voor mevrouw R. volgt of zou volgen uit de Nederlandse huwelijksvermogensrechtelijke verdelingsbeslissing is niet vervat in die Nederlandse beslissing zelf, maar vloeit voort uit de gevolgen die de wetgeving eraan koppelt of die de partijen eraan kunnen koppelen. De handeling van mevrouw R. die de heer A. beoogt vast te leggen in een uitvoerbare rechterlijke beslissing, zou aldus een nieuwe rechterlijke beslissing vereisen.

De beslagrechter heeft ter zake geen bevoegdheid, wel de kamers die ten gronde oordelen over de geschillen waarvoor de rechtbank van eerste aanleg bevoegd is. Wat dat laatste betreft, moet vastgesteld worden dat er geen bepaling is die de bevoegdheid voor de voorgelegde kwestie exclusief toewijst aan een andere rechtbank dan de rechtbank van eerste aanleg.

Ook op materieel vlak is deze rechtbank derhalve bevoegd te oordelen over de vordering van de heer A..

B. Internationale bevoegdheid (ondergeschikte) tegenvorderingen

1. Vier tegenvorderingen

1.

Mevrouw R. stelt in ondergeschikte orde een viervoudige tegenvordering in:

- Ten eerste wenst zij de waarde van het onroerend goed te 1200 Brussel opnieuw te laten bepalen.
- Ten tweede wenst zij dat deze rechtbank de door de heer A. te betalen vergoeding verhoogt met de interesten en een bezettingsvergoeding.
- Ten derde wenst zij dat de heer A. juwelen teruggeeft, dan wel de waarde ervan betaalt (€ 65.000,00).
- Ten vierde wenst zij dat het door de heer A. verschuldigde bedrag verhoogd wordt met (de achterstallen van) de verschuldigde onderhoudsbijdrage.

Ook voor die vorderingen moet telkens nagegaan worden of deze rechtbank internationale bevoegdheid heeft.

2.

De eerste vordering is te kwalificeren als een geschil betreffende de vereffening en verdeling van de huwelijksvermogensrechtelijke verhouding tussen partijen – zoals ook blijkt uit de voorgelegde Nederlandse beslissingen.

De tweede en derde vordering eveneens, nu het de waardebepaling en verdeling van goederen betreft naar aanleiding van de beëindiging van het huwelijk en het opheffen van de huwelijksvermogensrechtelijke band tussen partijen.

De vierde vordering betreft daarentegen een alimentatiegeschil. Het feit dat mevrouw R. dat geschil verkeerdelijk in verband brengt of vermengt met de huwelijksvermogensrechtelijke kwestie, verandert dat uiteraard niet.

2. Drie huwelijksvermogensrechtelijke vorderingen

1.

Deze zaak werd ingeleid bij dagvaarding van 9 augustus 2019. Mevrouw R. stelde haar tegenvorderingen nadien in, bij conclusie.

2.

De drie tegenvorderingen die kwalificeren als een huwelijksvermogensrechtelijke kwestie, vallen onder toepassing van de EU-Verordening nr. 2016/1103 van 24 juni 2016 tot uitvoering van de nauwere samenwerking op het gebied van de bevoegdheid, het toepasselijke recht en de

erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen op het gebied van huwelijksvermogensstelsels. Overeenkomstig de artikelen 70 en 69, 1ste, van die Verordening moet de internationale bevoegdheid aangaande vorderingen die worden ingesteld op of na 29 januari 2019 immers op grond van die Verordening bepaald worden – wat het geval is voor de vorderingen in deze zaak.

Deze rechtbank moet haar internationale bevoegdheid ambtshalve onderzoeken (artikel 15 van de Verordening nr. 2016/1103). Het feit dat de heer A. op dat vlak geen precieze betwisting voert, verhindert dat aldus niet.

3.

Geen van de bevoegdheidsgrondslagen van de EU-Verordening nr. 2016/1103 opent bevoegdheid voor de Belgische rechtscolleges:

- Er is geen ontbinding van het huwelijk door overlijden (artikel 4 van de Verordening nr. 2016/1103).
- Er is geen echtscheidingsprocedure (artikel 5 van de Verordening nr. 2016/1103).
- Partijen hebben niet de Belgische nationaliteit, geen van beide heeft haar gewone verblijfplaats in België (artikel 6 van de Verordening nr. 2016/1103).
- Er is geen geschreven overeenkomst betreffende de internationale bevoegdheid gesloten (artikel 7 van de Verordening nr. 2016/1103).
- Een stilzwijgende aanvaarding van de bevoegdheid van de Belgische gerechten is niet mogelijk aangezien de huwelijksvermogensrechtelijke kwesties niet onder toepassing van Belgisch recht vallen (artikel 8 van de Verordening nr. 2016/1103; zie de artikelen 49-51 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht en de beslissing van de Nederlandse rechtbanken dat Nederlands recht toepasselijk is).
- Er is geen mogelijkheid aan te knopen bij de ligging van het onroerend goed (subsidiäre bevoegdheid van artikel 10 van de Verordening nr. 2016/1103) nu een andere lidstaat internationaal bevoegd is voor de huwelijksvermogensrechtelijke betwistingen op grond van artikel 6 van de Verordening nr. 1103/2016, met name Nederland (gemeenschappelijke Nederlandse nationaliteit van de partijen).
- Om dezelfde reden is er geen feitelijke grondslag voor de toepassing van artikel 11 van de Verordening nr. 2016/1103.
- De hoofdvordering is geen huwelijksvermogensrechtelijke vordering waarvoor deze rechtbank bevoegd is op grond van de Verordening nr. 2016/1103, zodat de tegenvordering ook niet als aanhangsel van de hoofdvordering internationale bevoegdheid van deze rechtbank meebrengt (toepassingsvoorwaarden van artikel 12 van de Verordening nr. 2016/1103 niet vervuld).

4.

In beginsel is deze rechtbank dan ook niet internationaal bevoegd kennis te nemen van de huwelijksvermogensrechtelijke tegenvorderingen van mevrouw R..

5.

Dat zou slechts anders kunnen zijn voor één aspect, met name indien de vordering van mevrouw R. tot nieuwe schatting van het goed zou beschouwd worden als een voorlopige maatregel in de zin van artikel 19 van de Verordening nr. 2016/1103. In dat geval zou deze rechtbank internationale bevoegdheid kunnen putten uit die bepaling voor de beoogde voorlopige maatregel, ook al zijn de Belgische rechtbanken niet bevoegd om te oordelen over het bodemgeschil. Die bepaling luidt:

“De gerechten van een lidstaat kunnen worden verzocht de voorlopige of bewarende maatregelen te treffen waarin het recht van deze staat voorziet, zelfs indien een gerecht van een andere lidstaat krachtens deze verordening bevoegd is om van het bodemgeschil kennis te nemen.”

7.

De bevoegdheidsregel van artikel 19 van de Verordening nr. 2016/1103 is een autonome Europeesrechtelijke bevoegdheidsregel die onafhankelijk is van het nationaalrechtelijke (internationaal) bevoegdheidsrecht. Dat betekent dat de begrippen in die bepaling (bijvoorbeeld: het begrip “voorlopige of bewarende maatregelen”) een Europeesrechtelijke invulling moeten krijgen en dat die regel geen aanvulling behoeft door nationaalrechtelijke bepalingen inzake de internationale bevoegdheid.

De verwijzing door artikel 19 van de Verordening nr. 2016/1103 naar “*de maatregelen (...) waarin het recht van deze staat voorziet*”, houdt geen verwijzing in naar het nationaalrechtelijke recht inzake de internationale bevoegdheid, maar enkel naar het arsenaal aan dringende en voorlopige maatregelen dat het betrokken recht potentieel ter beschikking stelt evenals naar de grondvoorwaarden die volgens dat nationale recht vereist zijn om de betrokken maatregelen te kunnen opleggen (bijvoorbeeld: urgentie).

Indien bijgevolg een gevorderde maatregel naar het nationale bevoegdheidsrecht kan opgelegd worden, betekent dat niet automatisch dat zij toegelaten wordt door artikel 19 van de Verordening nr. 2016/1103 terwijl het feit dat artikel 19 van de Verordening nr. 2016/1103 internationale bevoegdheid opent voor de gevorderde maatregel, niet automatisch betekent dat de aangezochte rechter die maatregel ook zal kunnen opleggen – nu hij eerst zal moeten nagaan of zijn recht de betrokken maatregel wel kent en of de grondvoorwaarden ervoor aanwezig zijn. De internationale bevoegdheidskwestie enerzijds en de materieelrechtelijke mogelijkheid de gevraagde maatregel te nemen anderzijds, zijn twee onderscheiden vragen die niet mogen vermengd worden.

8.

Eerste punt van onderzoek moet dus zijn of de gevraagde maatregel (een deskundig onderzoek naar de verkoopwaarde van een onroerend goed) een voorlopige of bewarende maatregel is in de zin van artikel 19 van de Verordening nr. 2016/1103.

Er is sprake van een voorlopige of bewarende maatregel in de zin van artikel 19 van de Verordening nr. 2016/1103 indien een rechterlijke beslissing nagestreefd wordt waarmee de feitelijke of juridische toestand/rechten tussen de partijen voorlopig worden geregeld ter beveiliging van de definitieve beoordeling van die toestand/rechten van die partijen (vgl. de rechtspraak van het Hof van Justitie over artikel 24 van het Verdrag van 27 september 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken: arrest Reichert (C-261/90) van 26 maart 1992, overweging 34; arrest Van Uden (C-391/95) van 17 november 1998, overweging 37; arrest St. Paul Dairy (C-104/03) van 28 april 2005, overweging 13). De bedoeling is dat de partijen middels de maatregel kunnen voorkomen dat zij schade lijden, schade die zou optreden zonder de gevraagde maatregel (zie Hof van Justitie, arrest St. Paul Dairy (C-104/03) van 28 april 2005, overweging 12).

9.

De door mevrouw R. gevorderde maatregel – het aanstellen van een deskundige om de waarde van het goed te bepalen – is niet te beschouwen als een voorlopige of bewarende maatregel die de toestand en rechten van de partijen voorlopig probeert te regelen, te beveiligen of bevroeren.

Het gaat immers om een middel tot bewijs- of informatiegaring dat geen (voorlopige, beveiligende) weerslag heeft op de bestaande situatie tussen partijen, maar enkel dienstig is voor de beoordeling van de vraag hoe die situatie *definitief* moet worden beslecht en op basis waarvan definitief zou moeten bepaald worden wat de omvang is van de rechten van partijen.

Daarbij zij opgemerkt dat er in deze concrete zaak geen dreiging is dat het ‘studiemateriaal’ voor de waardebepaling, desgevallend door de deskundige, of het voorwerp waarop de bewijsgaring moet geschieden (het onroerend goed) zou weglopen – met andere woorden dat de mogelijke bewijsgaring dreigt verloren te gaan. Er is geen sprake van een dringende noodsituatie die een snelle en voorlopige beveiligingsmaatregel vereist. De beoogde aanstelling van een deskundige doelt niet op een bescherming of veiligstelling van het bewijs of de bewijsgaring, maar betreft een geïntegreerd onderdeel van het bodemgeschil – onderdeel waarover de partijen weliswaar in zekere mate op zelfstandig wijze zouden kunnen debatteren (tegensprekelijk deskundig onderzoek), maar telkens onlosmakelijk verbonden met de discussie over de definitieve beslechting van het geschil ten gronde.

Er ligt bijgevolg geen situatie voor waarbij de gevraagde maatregel rechtvaardiging vindt in de dreiging dat (onherstelbare) schade wordt opgelopen – in tegendeel.

Bovendien zou het bevelen van een deskundig onderzoek – buiten de rechter die bevoegd is voor het bodemgeschil om – een goede rechtsbedeling doorkruisen en een ongerechtvaardigde afwijking van de systematiek van de internationale bevoegdheidsverdeling in de verordening nr. 2016/1103 meebrengen, wat niet de bedoeling is van de uitzonderingsregel in artikel 19 van de Verordening nr. 2016/1103. Indien de vordering van mevrouw R. tot aanstelling van een deskundige zou worden ingewilligd – zou de voor het bodemgeschil bevoegde rechter (de Nederlandse rechter) op basis van een door een (in principe onbevoegde) Belgische rechter bevolen onderzoeksmaatregel tot een definitieve beslechting van het geschil moeten komen (of, naargelang het geval, een nieuwe, eigen onderzoeksmaatregel bevelen).

De beoordelingsvrijheid van de Nederlandse rechter – waaronder de vraag welke bewijsgaring nodig is, op welke wijze die moet gebeuren en welke gevolgen eraan moeten worden gegeven – zou er een belangrijke deuk door kunnen krijgen, terwijl de partijen zonder nuttig effect geconfronteerd worden met procedures in verschillende landen. Voorts zou de Belgische rechter al een diepgaande beoordeling van het bodemgeschil moeten ondernemen om de opportuniteit van de onderzoeksmaatregel na te gaan – kwestie waarvoor de bodemrechter (de Nederlandse rechter) veel beter geplaatst is. Specifiek in deze zaak rijst bijvoorbeeld de vraag of de gevraagde onderzoeksmaatregel nog enig nut kan hebben, nu het bodemgeschil (de waardebepaling en vergoedingsplicht) al definitief beslecht werd bij beslissing van 5 juni 2013 (zoals ook vastgesteld door het Gerechtshof Den Haag bij arrest van 6 december 2016).

10.

Uit het bovenstaande volgt dat de door mevrouw R. gevraagde onderzoeksmaatregel niet kan gekwalificeerd worden als een voorlopige of bewarende maatregel in de zin van artikel 19 van de Verordening nr. 2016/1103 zodat ook die bepaling geen grondslag levert voor de internationale bevoegdheid van deze rechtbank.

11.

Dat betekent dat deze rechtbank geen internationale bevoegdheid heeft voor de drie huwelijksvermogensrechtelijke tegenvorderingen van mevrouw R..

12.

Er zij ten overvloede op gewezen dat die kwestie al lang definitief werd beslecht door het Gerechtshof 's Gravenhage bij beslissingen van 22 augustus 2012 en 5 juni 2013 en die – teregt lichtzinnig ingestelde – tegenvorderingen aldus in ieder geval onontvankelijk zouden zijn.

3. Alimentatievordering

1.

De internationale bevoegdheid voor de tegenvordering die een beslissing beoogt inzake de (betaling van de) alimentatieverbintenis van de heer A., wordt beheerst door de EU-Verordening nr. 4/2009 betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen van 18 december 2008. Die verordening is van toepassing op procedures die zijn ingesteld na 18 juni 2011 (artikelen 75, 1ste, en 76 van de Verordening nr. 4/2009).

De internationale bevoegdheid moet ambtshalve onderzocht worden (artikel 10 van de Verordening nr. 4/2009).

2.

De heer A. betwist dat deze rechtbank internationaal bevoegd zou zijn voor de alimentatiekwestie (dat lijkt afgeleid te kunnen worden uit blz. 9 van zijn conclusie van 18 december 2019: *“(…) de discussie omtrent de alimentatie en de verdeling van andere goederen is een vordering inzake vereffening-verdeling waaromtrent uiteraard enkel de Nederlandse rechter bevoegd is. Dit aspect kan ook niet door de Belgische rechter beoordeeld worden”*).

Bijgevolg is er geen sprake van een partij die vrijwillig de internationale bevoegdheid van deze rechtbank aanvaardt in de zin van artikel 5 van de Verordening nr. 4/2009.

3.

Geen van de andere bevoegdheidsgrondslagen in de Verordening nr. 4/2009 opent bevoegdheid voor de Belgische rechtbanken.

4.

Deze rechtbank is internationaal niet bevoegd om een alimentatiekwestie tussen de partijen te beoordelen.

5.

Voor zover de ‘alimentatievordering’ van mevrouw R. daarentegen enkel zou begrepen worden als een wens tot naleving en uitvoering van Nederlandse rechterlijke beslissingen, zou die vordering een probleem van uitvoerbaarverklaring en tenuitvoerlegging van die beslissingen betreffen waarover deze rechtbank zich zou kunnen buigen.

Mevrouw R. vordert evenwel geen uitvoerbaarverklaring en duidt ook niet aan welke rechterlijke beslissing zou moeten worden uitvoerbaar verklaard of ten uitvoer gelegd, noch geeft ze aan dat zij de betaling van de alimentatieverbintenis wenst te realiseren door handelingen van gedwongen tenuitvoerlegging op vermogensbestanddelen die de heer A. in België zou hebben. Haar vordering kan dan ook niet geherkwalificeerd worden naar een vraag tot uitvoerbaarverklaring van een Nederlandse beslissing. Ten overvloed zij erop gewezen dat zij zelfs geen begin van bewijs bijbrengt dat er een betalingsachterstand zou zijn.

C. Ontvankelijkheid hoofdvordering

1.

De heer A. vraagt mevrouw R. te veroordelen tot medewerking aan het verlijden van een 'authentieke akte van overdracht' betreffende haar deel van het onroerend goed te [stad – België]. Hij vraagt niet die veroordeling te koppelen aan een dwangsom, maar wel om dit vonnis te bestempelen als titel van die overdracht, titel die vervolgens bestemd is om over te schrijven op het hypotheekkantoor.

2.

Zoals hierboven werd uiteengezet, betreffen die kwesties zakenrechtelijke problemen die wegens de ligging van het onroerend goed vallen onder het Belgische recht en worden de gevolgen die de Nederlandse huwelijksvermogensrechtelijke verdelingsbeslissing op het vlak van het eigendomsrecht meebrengen, door het Belgische zakenrecht beheerst.

De toepassing van het Belgische zakenrecht betekent dat de Nederlandse verdelingsbeslissing op zich de wijziging van de eigendomssituatie inhoudt en meebrengt, dat er geen navolgende notariële akte nodig is om dat te materialiseren, noch dat er daartoe publiciteit vereist is. Voorts kan de Nederlandse verdelingsbeslissing – een rechterlijke beslissing – op grond van artikel 1, tweede lid, van de Hypotheekwet dienen ter overschrijving en het verlenen van publiciteit aan het eigendomsrecht van de heer A.

Met andere woorden: met zijn huidige vordering lijkt de heer A. iets te vragen dat hem al lang ter beschikking staat in de vorm van de Nederlandse rechterlijke beslissingen.

3.

In dat opzicht kan de vordering van de heer A. zijn rechtspositie dan ook niet verbeteren. Dat zou betekenen dat die vordering geen belang dient en onontvankelijk is.

4.

Evenwel ligt hier geen Belgische beslissing voor, maar een Nederlandse – die niet automatisch dezelfde waarde en gevolgen heeft als een Belgische rechterlijke beslissing. Zo geeft artikel 1, tweede lid, van de Hypotheekwet de mogelijkheid om Belgische rechterlijke beslissingen over te schrijven, maar kan dat niet zonder meer ten aanzien van buitenlandse rechterlijke beslissingen.

De vordering van de heer A. kan dan ook begrepen worden als zijnde erop gericht aan de Nederlandse beslissing dezelfde bindende kracht en waarde te geven als aan een Belgisch vonnis – onder meer wat betreft de publiciteit ervan op het bevoegde kantoor van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie.

Zijn vordering komt aldus neer op het verzoek de Nederlandse beslissing waarbij de woning te 1200 Brussel aan hem werd toebedeeld en op basis waarvan hij aldus voor 100% eigenaar ervan geworden is, in de Belgische rechtsorde te erkennen zodat de bindende kracht ervan ook binnen de Belgische rechtsorde kan worden tegengeworpen aan mevrouw R. én zodat aan die beslissing publiciteit kan worden gegeven met het oog op de tegenwerpelijke aan derden.

In die zin begrepen, dient de vordering van de heer A. wel degelijk een belang.

5.

Er zijn voor het overige geen ambtshalve op te werpen gronden van onontvankelijkheid.

Het feit dat de vordering tot erkenning in principe aanvankelijk via een eenzijdige procedure verloopt en, gelet op het voorwerp van de buitenlandse beslissing, tot de bevoegdheid van de familierechtbank behoort (zie artikel 23 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht en 572bis, 9° en 10°, van het Gerechtelijk Wetboek), doet daaraan geen afbreuk nu die vereisten niet door een nietigheid of onontvankelijkheid worden gesanctioneerd.

Een eisende partij heeft de mogelijkheid een andere wijze van aanhangigmaking en behandeling te kiezen dan de wettelijk aangeboden eenzijdige procedure.

Wat de principiële bevoegdheid van de familierechtbank betreft, leidt dat tot een verdelingsincident. Een dergelijke kwestie moet evenwel vóór enige ander middel of vóór de opening van de debatten worden opgeworpen en beslecht – wat in deze zaak niet geval is. Het feit dat het verdelingsincident pas opduikt na een herkwalificatie van de door de eisende partij geformuleerde vordering, doet daaraan geen afbreuk. Een verdelingsincident kan in deze stand van zaken dan ook niet meer opgeworpen worden zodat deze kamer het geschil moet beslechten.

6.

De vordering van de heer A., begrepen als een verzoek tot erkenning van de beslissingen van het Gerechtshof Den Haag van 22 augustus 2012 en 5 juni 2013, in zoverre daarin beslist wordt dat de woning te [stad – België] integraal aan de heer A. wordt toegewezen, is ontvankelijk.

D. Ten gronde

1.

De kwestie in de Nederlandse beslissingen van 22 augustus 2012 en 5 juni 2013 waarvan de heer A. de erkenning nastreeft, betreft de verdeling van de goederen tussen de ex-echtgenoten naar aanleiding van hun echtscheiding en ontbinding van hun huwelijksvermogensrechtelijke verhouding en valt aldus binnen de internationaalprivaatrechtelijke verwijzingscategorie 'huwelijksvermogensrecht' (zie in dat verband bijvoorbeeld artikel 27 van de Verordening nr. 2016/1103).

2.

Zoals hierboven aangegeven, wordt het internationaal privaatrecht op dat vlak geregeld door de Verordening nr. 2016/1103. Dat is ook het geval voor exequaturgeschillen wanneer het om een verhouding tussen twee lidstaten gaat, wat hier het geval is nu zowel Nederland als België lidstaat zijn bij de verordening.

Overeenkomstig artikel 70, 2de, van de Verordening nr. 2016/1103 is zij evenwel slechts van toepassing sinds 29 januari 2019. En artikel 69 van de Verordening bepaalt niet dat beslissingen die dateren van vóór die datum onder het exequaturregime van de verordening vallen.

Vóór 29 januari 2019 was er geen internationale norm inzake de erkenning van rechterlijke beslissingen op het vlak van het huwelijksvermogensrecht. Het nationale Wetboek Internationaal Privaatrecht moet derhalve toegepast worden.

3.

Zoals gezegd, wordt de procedure in beginsel beheerst door artikel 23, §3 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht en de artikelen 1025 tot 1034 van het Gerechtelijk Wetboek. Dat een andere procedure wordt gevolgd – namelijk een gemeenrechtelijke tegensprekelijke procedure – vormt evenwel geen probleem voor de behandeling en beoordeling van de exequaturkwestie. Dat blijkt onder meer ook uit het feit dat een rechter die op incidentele wijze met een erkenningsvraag wordt geconfronteerd, die vraag kan en moet beslechten (artikel 22, §1, derde lid, van het Wetboek Internationaal Privaatrecht).

4.

Artikel 24 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht somt de stukken op die de partijen moeten voorleggen.

Beide partijen leggen een kopie voor van de ondertekende beschikkingen van 22 augustus 2012 en 5 juni 2013, afgeleverd door de griffie van het Gerechtshof met vermelding 'grosse' dan wel 'eensluidend afschrift', voorzien van stempel en handtekening van de griffier.

Die stukken kunnen als voldoende betrouwbaar worden beschouwd om te voldoen aan de vereisten van artikel 24, §1, 1°, van het Wetboek Internationaal Privaatrecht. Partijen voeren op dat vlak ook geen probleem aan en beroepen zich elk op die beslissingen, wat de echtheid ervan bevestigt.

Aangezien het om een procedure op tegenspraak ging, is artikel 24, §1, 2°, van het Wetboek Internationaal Privaatrecht niet toepasselijk.

Uit het feit dat beide partijen de beslissing voorleggen, vloeit met voldoende zekerheid voort dat zij aan beide partijen werd ter kennis gebracht, zodat geen bewijs van betekening of kennisgeving ervan moet voorgelegd worden (artikel 24, §1, 3°, van het Wetboek Internationaal Privaatrecht).

Ten slotte vermeldt de beschikking van 5 juni 2013 dat zij uitvoerbaar bij voorraad is (waardoor de principiële schorsende werking van een cassatieberoep, bepaald in artikel 404 van het Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, niet speelt), zodat geen bijkomend stuk vereist is om uitsluitel te verkrijgen over het uitvoerbare karakter van de beslissing tot toewijzing van de woning aan de heer A.. Er zij trouwens op gewezen dat in de beslissing van 5 december 2016 werd vastgesteld dat de beslissing van 5 juni 2013 niet in cassatie werd aangevochten en dat een cassatieberoep binnen drie maanden na de dag van de uitspraak moet worden ingesteld (artikel 402 van het Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering) – zodat met zekerheid vast staat dat de beslissing van 5 juni 2013 definitief is geworden.

Er kan besloten worden dat de partijen voldoende stukken aandragen die beantwoorden aan de vereisten van artikel 24 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

5.

Vervolgens moet worden nagegaan of er ten gronde een bezwaar bestaat tegen de erkenning van de genoemde beslissing. Enkel de in artikel 25, §1, van het Wetboek Internationaal Privaatrecht opgesomde gronden kunnen een weigering van erkenning of uitvoerbaarverklaring schragen.

Geen van die weigeringsgronden is evenwel aanwezig in deze zaak: er kan inzonderheid geen strijdigheid met de openbare orde (1°), schending van het recht van verdediging (2°) of een schending van de exclusieve bevoegdheid van de Belgische rechtbanken (7°) vastgesteld worden. Wat dat laatste betreft zij eraan herinnerd dat de Nederlandse rechter een huwelijksvermogensrechtelijke maar geen zakenrechtelijke beslissing velde. Het feit dat die beslissing door toepassing van het Belgische recht ook een zakenrechtelijk effect meebrengt, verandert dat niet.

6.

Er moet besloten worden dat niets zich verzet tegen de erkenning van de Nederlandse rechterlijke beslissing waarbij aan de heer A. het eigendomsrecht over de gehele woning te [stad – België] wordt toegekend, gepaard gaande met zijn plicht daarvoor € 432.500,00 te betalen aan mevrouw R..

Die beslissing kan dan ook volle uitwerking krijgen binnen de Belgische rechtsorde en dienen ter publicatie van het eigendomsrecht van de heer A. over genoemd goed.

7.

De vordering van de heer A. is in dat opzicht gegrond.

E. Gerechtskosten

1.

De herkwalficatie van de vordering van de heer A. neemt niet weg dat hij als in het gelijk gestelde partij te beschouwen is. Alle tegenvorderingen van mevrouw R. werden afgewezen, haar verweer is tevens tergend nu de Nederlandse beslissing definitief is, gezag van gewijsde heeft en zij er zich moet bij neerleggen – ook al zou ze op andere punten terechte bezwaren hebben ten aanzien van de heer A. (waarvan evenwel geen begin van bewijs wordt bijgebracht).

2.

Mevrouw R. moet dan ook de gerechtskosten dragen. De heer A. vraagt een rechtsplegingsvergoeding van € 1.440,00. Mevrouw R. brengt daar niets tegen in.

F. Uitvoerbaarheid

Deze beslissing is van rechtswege uitvoerbaar bij voorraad (artikel 1397 van het Gerechtelijk Wetboek). Er zijn geen redenen om het kantonnement uit te sluiten of een borgstelling op te leggen.

OM DEZE REDENEN DE RECHTBANK

Stelt vast dat de bepalingen van de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, zoals gewijzigd, werden toegepast.

Zegt dat deze rechtbank geen internationale bevoegdheid heeft om te oordelen over de tegenvorderingen van mevrouw L. R..

Zegt dat de vordering van de heer M. A. moet begrepen worden als een vraag tot erkenning van de Nederlandse beslissing waarbij hij werd aangeduid als enige eigenaar van de woning te [adres – België], onder de verplichting € 432.500,00 te betalen aan mevrouw R..

Verklaart die vordering ontvankelijk en gegrond.

Erkent bijgevolg de beschikkingen van het Gerechtshof 's Gravenhage van 22 augustus 2012 en 5 juni 2013, gewezen in de zaak gekend onder het nummer [...] + [...], in de mate zij het volledige eigendomsrecht over de woning te [adres – België] toebedelen aan de heer M. A. en de heer M. A. verplichten in ruil daarvoor € 432.500,00 in hoofdsom te betalen aan mevrouw R..

Zegt dat die beslissingen dienaangaande volle uitwerking hebben binnen de Belgische rechtsorde, zoals een Belgische beslissing die in kracht van gewijsde is gegaan.

Veroordeelt mevrouw L. R. tot betaling aan de heer M. A. van de kosten van dagvaarding en bijdrage aan het fonds juridische tweedelijnsbijstand (samen € 275,95) en van een rechtsplegingsvergoeding van € 1.440,00.

Veroordeelt mevrouw L. R. tot betaling aan de Belgische Staat van de rolrechten, begroot op € 165,00 en te innen door de FOD Financiën.

Gewezen door de derde kamer, die op de zitting en voor het wijzen van het vonnis samengesteld was uit de [naam], rechter, en [naam], griffier, en uitgesproken op de openbare terechtzitting van .